

PRIPOROČILA ZA VARNO DELO NA TERENU PRI OBISKIH BOLNIKOV NA DOMU V ČASU COVID19

Pripravil:

izr. prof. dr. Matjaž Fležar, dr. med., specialist internist in pnevmolog

Izkušnje in epidemiologija prenosa okužb nas učijo, da so obiski na domu bolnega posameznika lahko zelo pomemben vir širjenja okužbe, posebej med ranljivo (bolno) populacijo. To smo videli pri okuženih oskrbovalcih iz DSO, medicinskem osebju, vzdrževalcih objektov in podobno.

Ta priporočila so namenjena vsem, katerim je to vsakdanja služba. Predvsem bodite odgovorni in zelo pazljivi na vsako spremembo v zdravju, tudi na zgolj nedolžen kašelj ali vneto grlo. Zavedajte se, da lahko starejša oseba, z vrsto bolezni zaradi COVID19 (ki bi jo lahko okužili prav vi) zaradi okužbe umre.

Sledeči opomniki in nekaj dejstev o prenosu virusa so torej tisto, kar morate vsak dan spoštovati.

Pravilo »R – R – R + M « (Roke – Razkužilo – Razdalja + Maska) omenjeno na koncu, pa si je lahko tudi zapomniti.

Kaj vemo o prenosu in poteku bolezni

- Prenos je s kapljicami, ki se izločajo iz dihal pri govorjenju, kašljanju, kihanju
- Kapljice NE ostajajo v zraku ampak se sesedajo na površine, kjer v idealnih pogojih preživijo do 5 dni
- Razdalja, ki jo kapljice pri govorjenju dosežejo, je 1m; pri kihanju pa 5m
- Okužimo se tako da:
 - Kapljice v zraku vdihnemo (skozi nos ali usta)
 - Kapljice padejo v naše oko
 - Kapljice s površine z rokami sami naneseemo v usta, nos ali oko

Bodimo odgovorni!!!

- Veliko bolnikov okužijo zdravstveni delavci, negovalke in tisti, ki jih obiskujejo na domu!!!
- Vedno vprašajmo, če ima bolnika odrejeno karanteno in če je zdrav (še preden pridemo do njega na dom)
- Zadržujmo se v prostoru, kjer je bolnik lahko oddaljen od nas
- Če smo sami prehlajeni NE hodimo na domove!

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Kako bolezen poteka

- Težave se začnejo 3 do 5 dni po okužbi
- Največkrat povišana TT, izguba vonja in/ali okusa, slabo počutje, suh kašelj
- Večinoma se ne pojavi težka sapa
- Virus povzroča rinitis (težave z zgornjimi dihali), kašelj (bromhitis) in/ali pljučnico
- Težka sapa pomeni pljučnico
- Pri bolnikih z okvarjenimi pljuči (KOPB) se hitro pojavi pomanjkanje kisika (pade saturacija izmerjena na prstu)

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Večina bolnikov je malo prizadetih

- Taki bolniki širijo bolezen naprej
- Širijo jo tudi otroci (ki skoraj nikoli resno ne zbolijo)
- BODIMO POZORNI na prehladne znake
- Velik problem bo ločiti navadni prehlad, gripo in COVID

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Zaščitni ukrepi

- Vprašalnik o zdravstvenem stanju za bolnika in vse v istem gospodinjstvu
- Razdalja 1,5m
- OB VSTOPU in OB IZSTOPU iz hiše si razkužimo roke (lastno razkužilo; najbolje da ga postavimo na prag pred vhodom, da se ob izhodu „spotaknemo“ vanj)
- Maska
- Očala: preprečijo vstop virusa v oko
- Rokavice: odsvetujem (boljše je razkuževanje rok)
- Ostalo ni potrebno

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Pravilna uporaba maske

- Maska: bolje štiti okolico pred okuženim kot zdravega pred okuženim
- Navadna higienska maska zadošča, če je bolnik zdrav in ne kašlja
- Masko v avtu odložimo v plastično posodico
- Ko smo na obisku si z roko čim manj popravljajmo masko
- Maske ne razkužujemo
- Maske se ne dotikajmo na zunanji strani
- Če je avto na soncu se maska razkuži v enem dnevu
- Pralne maske peremo na vsaj 60 stopinj

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Delo z medicinskimi aparati

- Pomislimo, s katerimi deli aparata pride v stik vlaga izdihanega zraka (cevi, filtri, ...)
- Površine se dajo prebrisati z zelo vlažno krpo dezinficiensa
- Pri servisiranju aparata priporočamo rokavice

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

PAP maske

Bolnišnična dezinfekcija mask linije Cara

Povzeto po priporočilih Löwenstein Medical Technology

del maske	kemična dezinfekcija	število ciklov
silikonska blazinica	da	30
ogrodje	da	30
koleno (obrazna maska)	da	30
vmesnik maska-cev	da	30
trakovi	ne	-

Proizvajalec priporoča zamenjavo trakov po menjavi pacienta. Priporočeno dezinficirno sredstvo: Gigasept FF (new).

Priporočen postopek kemije dezinfekcije

1. Razstavite masko.
2. Dole mask temeljito očistite z mehko ščetko v milnati raztopini ali s čistilnim/dezinficirnim sredstvom. Dobro splaknite s čisto vodo.
3. Potopite dele maske v 5% raztopino Gigasept FF (new) za 15 minut. Pazite, da ni zračnih mehurčkov.
4. Preglejte masko, jo sestavite ter hranite v suhem prostoru, brez prahu, ne na sončni svetlobi, med -20 in 70°C.

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

ČIŠČENJE/DEZINFEKCIJA *PAP MASK V BOLNIŠNIČNEM OKOLJU (PRIMER)

V sterilizaciji (primer je s Klinike Golnik) je postopek za vse od omejenih mask (Cara, Cara Full, (Volve F1A/N4, F2) sledeč:

1. Dekontaminacija - ko pacient vrne masko, v ambulanti z alkoholnim robčkom prebrstele del maske, ki je bil v stiku s kožo.
2. Masko v zaprti posodi (plastična posoda s pokrovom) odnesejo v sterilizacijo.
3. Masko razstavijo ter jo dajo (na trikotke) v termodezinfektor (na stiki). Uporabijo program številka 3, operacijski, 60°C. Uporabljajo čistila proizvajalca (Getinge).

4. Po zaključevanju programa grede deli v sušilno omaro (če je ni na voljo, v poltrev pride sušenje na zraku).
5. Masko sestavijo.
6. Masko s pripadajočim trakom pospravijo v PVC vrečko, pri tem posebno z alkoholnim robčkom obrišejo del maske, ki bo v stiku s pacientovo kožo.

Uporabljati se Sekusept Plus, vendar je bilo nekaj primerov, ko so pacienti po daljši uporabi maske (če so maske za več dni vzeli domov) na mesta, kjer se silikone stika s kožo, dobili izpuščaje (drobni mozolji). Povsem možno je, da je šlo za naključje in v resnici Sekusept Plus ni imel vpliva, vendar so vseno opozili: upogovno uporabo pri teh maskah ter prešli na postopek, ki sem ga opisal zgoraj. Potem ni bilo več teh težav.

Vse maske opisane metodo dobro poznajo in jih lahko velikokrat posebno uporabijo.

CPAP aparati

Higienski postopki pri aparatu prisma20a v kliničnem okolju

Povzeto po priporočilih Löwenstein Medical Technology

Uporaba filtrov:

- zračni filter:
 - filter večjih delcev (čm): obvezen, menjava na pol leta
 - filter finih delcev: ni nujen, menjava po 250 h uporabe
- filter proti virusom in bakterijam - obvezen, priporočen je 1420/01 Medguard Filter (WM 24475). Ob uporabi teh filtrov se **odsvetuje uporaba vlažilca** (ker predvsem hidrofilični filtri otežijo dihanje).

Čiščenje naprave:

Z mehko krpo in blagim čistilnim sredstvom očistite ohišje naprave, napajalne kable ter torbe.

Priporočena sredstva za dezinfekcijo površin: - „teralin® protect - perform® advanced Alcohol EP - Mikrocid® LIQUID - Gigasept® FF (new)

Upoštevajte čas učinkovanja ter način dezinfekcije, kot ga predvideva proizvajalec sredstva za čiščenje. Sredstvo ne sme priti v notranjost naprave.

(Potencialno) kontaminirana naprava naj bo po uporabi v karanteni.

Vir: https://hul.de/wp-content/uploads/2020/03/V1-2020_Hygienic-Procedures-of-Critical-Pathogen-Spectra.pdf

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Še zanimivosti...

- COVID pljučnica je verjetnejša, če veliko količino virusa globoko vdahnemo
- Drug val je povezan z manj slabim potekom bolezni. Lahko da virus skozi prehode med ljudmi slabi...
- Pridružene bolezni poslabšujejo prognozo

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020

Pomni R – R – R + M

- R Roke
 - R Razkužilo
 - R Razdalja
 - M Maska
-
- ... in če dodamo še masko in očala ali vizir imamo malo možnosti za okužbo

Sapio, interno izobraževanje, okt. 2020